

[Finansministeren.]

sag, og jeg kan love, sådan som det blev efterlyst, at regeringen naturligvis vil følge den valutariske udvikling opmærksomt.

Til hr. Wilhjelm skal jeg ikke i denne omgang sige meget andet, end at jeg ærlig talt havde meget svært ved at følge den økonomiske politiske linje, som forhåbentlig lå i hr. Wilhjelm's indlæg, men det kan vi måske vende tilbage til en anden gang. Kendsgerningerne omkring dette konkrete forslag er kort og godt, at der, hvis denne roll-over-kredit, som vi forhandler med 3 amerikanske banker, går igennem, vil være en rest, som jeg tror der står i bemærkningerne til lovforslaget, af bemyndigelse på 500 mill. kr. Går i øvrigt andre forhandlinger i orden, som føres i øjeblikket, vil der være en restbemyndigelse på 100 mill. kr., og det har vi anset for nødvendigt at få suppleret ved denne lejlighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om lige løn til mænd og kvinder.

(Lovforslag nr. 80. Fremsat 14/11 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Forslaget vedrørende lige løn til mænd og kvinder, som er til første behandling i dag, hilser socialdemokratiet med stor tilfredshed. Lovforslaget er endnu et led i bestræbelserne på at ligestille mænd og kvinder i det danske samfund.

Forslaget tager sigte på at gennemføre et EF-direktiv af 10. februar 1975 om lige løn til mænd og kvinder og hermed sikre en ret

til lige løn for dem, der ikke allerede nu kan håndhæve en sådan ret over for deres arbejdsgivere.

Her i landet har ligelønsprincippet længe været gældende. Det første område, der indførte lige løn, var den offentlige sektor; det skete allerede i 1921. I midten af 1960'erne gennemførte HK ligelønsprincippet, ligesom slagterierne og tobaksindustrien fulgte med. I 1973 gennemførtes lige løn for det område, der dækkes af LO og Dansk Arbejdsgiverforening.

Man må i det foreliggende lovforslag således skelne mellem de områder, der er dækket af kollektive overenskomster, og de områder, der ikke er dækket af kollektive overenskomster. De lønmodtagere, der er dækket af kollektive overenskomster, vil således ikke være omfattet af lovforslaget. Hovedprincippet er, at forslaget ikke må gribe ind i eller overlape det allerede eksisterende overenskomstmæssige system. Det fremgår også klart af lovens § 1, hvor der står, at enhver arbejdsgiver, som har ansat mænd og kvinder på samme arbejdsplads, skal yde dem lige løn for samme arbejde i medfør af denne lov, hvis arbejdsgiveren ikke i medfør af kollektiv overenskomst er forpligtet hertil over for de ansatte.

Det foreliggende lovforslag giver således de lønmodtagere, der ikke har ret til lige løn efter en kollektiv overenskomst, ret til lige løn, som kan håndhæves over for domstolene.

Her skal jeg indskyde, at i de situationer, hvor det drejer sig om områder, der er dækket af overenskomster, vil kravet stadig væk skulle behandles ad almindelig fagretlig vej.

For det andet giver det foreliggende lovforslag beskyttelse mod afskedigelse, idet en lønmodtager, der anlægger sag mod sin arbejdsgiver for at få lige løn, og som bliver afskediget på grund af sit krav, kan anlægge sag mod sin arbejdsgiver og kræve godtgørelse for urimelig afskedigelse.

Reglen om godtgørelse ved afskedigelse som følge af krav om lige løn gælder også for de områder, hvor en lønmodtager er dækket af kollektiv overenskomst, og hvor der alligevel ikke udbetales lige løn. Forslaget giver her den pågældende en ret til at kræve godtgørelse, og det skal understreges, at ligesom i de situationer, hvor beskyttelse mod

[Inge Fischer Møller.]

afskedigelse er hjemlet i kollektive overenskomster, er afgørelsen om spørgsmålet henlagt til de fagretlige instanser.

Det er nok også vigtigt at understrege, at en lønmodtager ikke kan give afkald på sine rettigheder efter loven. Det er derfor klart understreget, at den omstændighed, at en lønmodtager i en periode ikke har fået lige løn efter lovens § 1, i intet tilfælde kan fortolkes derhen, at han eller hun stiltiende har givet afkald på sin ret.

Det skal også nævnes, at det kun er ansættelsesforhold hos samme arbejdsgiver, der er omfattet af bestemmelsen.

I det omhandlede EF-direktiv er det nævnt, at der skal ydes lige løn for samme arbejde eller arbejde, som tillægges samme værdi. I forbindelse med vedtagelsen af direktivet tog Danmark det forbehold, at man i den danske følgelovgivning alene vil bruge udtrykket „samme arbejde“, fordi det er den benævnelse, vi benytter i kollektive overenskomster.

Afslutningsvis skal jeg sige, at det er et forslag, vi i socialdemokratiet hilser med stor tilfredshed. Vi kan ikke være bekendt, at der ikke gives lige løn til mænd og kvinder, som udfører det samme arbejde. For socialdemokratiets vedkommende kan jeg allerede på nuværende tidspunkt love, at vi vil arbejde effektivt og positivt omkring vedtagelsen af forslaget, som skal træde i kraft allerede den 1. februar 1976.

Elsbeth Koek-Petersen (V):

Dette forslag tilsigter, som fru Inge Fischer Møller også gennemgik, at gennemføre et EF-direktiv af 10. februar d.å. om lige løn. Venstre kan tilslutte sig dette forslag. For så vidt angår det lønmæssige, vedrører forslaget kun forhold, der ikke er omfattet af kollektiv overenskomst, og det vil sige, at lønmodtagerorganisationernes forhandlingsret ikke herved anfægtes. Derudover fastsættes der for hele arbejdsmarkedet en ret til at kræve godtgørelse, hvis man afskediges på grund af krav om ligeløn.

I bemærkningerne fastslås det, at der inden for det offentlige og inden for området dækket af LO og Dansk Arbejdsgiverforening er gennemført ligeløn. Det skal nok siges, at dette er en sandhed med visse modifikationer: i alle tilfælde kan det være

diskutabelt, hvad der er ligeløn, og hvad der er lige arbejde. Men afgørende må det siges at være, at lønnen for kvindelige lønarbejdere de senere år kraftigt har nærmet sig de mandlige lønarbejdedes løn. Det skal også nævnes, at i erhverv med traditionelt mange kvinder, f. eks. tekstilindustrien, har dette forhold været stærkt medvirkende til en krise for sådanne erhverv. Det skal endvidere tilføjes, at praktisering af ligeløn kræver en forståelse fra mandlige arbejdedes side: gennemførelse af ligeløn har ikke det sigte at gennemføre en generel stigning for alle lønninger.

Jeg vil til slut understrege, at problemet om ligestilling med hensyn til muligheder for kønnene ingenlunde er løst ved dette forslag, bl. a. fordi en række erhverv næsten udelukkende bestrides af ufaglærte kvinder. Lige muligheder kræver, at kvinderne dygtiggør og engagerer sig, og det kræver utvivlsomt også, at der stadig væk sker en mentalitetsændring hos forskellige former for arbejdsgivere.

Jeg kan tilsige venstres hurtige og velvilige behandling af dette forslag.

Hölge (FP):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Glensgård, beklageligvis ikke kan være til stede ved denne lejlighed, skal jeg på hr. Glensgårds vegne fremføre følgende korte betragtninger:

Arbejdsministeren nævner i sin skriftlige fremsættelse, at han gerne vil erindre om, at regeringen har vedtaget at oprette et ligestillingsråd mellem mænd og kvinder. Dette påhit erindrer jeg særdeles godt, og såfremt arbejdsministeren med det foreliggende forslag udelukkende vil forsøge at tækkes rødstrømper, kan jeg selvfølgelig ikke forhindre dette.

Forslaget bygger på en resolution fra 30. september 1961 og er således et af de forslag, som Danmark ikke har haft reel indflydelse på. Direktivet er udstedt den 10. februar 1975 og skal efter art. 8 således være vedtaget i folketinget og sat i kraft inden den 10. februar 1976.

Fremskridtspartiet anser det ikke for nødvendigt at forøge den danske lovjungle med forslag, hvis indhold er så paradeagtigt som det foreliggende. Arbejdsministeren taler ellers altid højt nok om, at forhold på ar-

[Høilge.]

bejdsmarkedets område klares bedst af de implicerede parter.

Fremskridtspartiet vil under det kommende udvalgsarbejde gerne bede ministeren til samråd om bl. a. det administrative i forslaget; her tænker jeg f. eks. på art. 6 i direktivet af 10. februar 1975.

Til slut skal jeg meddele, at fremskridtspartiet naturligvis ikke er imod ligeløn, men umiddelbart ikke er indstillet på at støtte det foreliggende forslag. Vi vil dog som altid lade det kommende udvalgsarbejde afgøre vor endelige stilling.

Lone Dybkjær (RV):

Det sidste, der blev sagt, var jo typisk for fremskridtspartiets holdning; de er altid indforstået med de gode ting og vil aldrig gøre noget for at gennemføre dem.

Men i øvrigt vil jeg gerne sige, at det radikale venstre naturligvis i princippet går ind for ligeløn og vi derfor kan tilslutte os forslaget. Men vi har nogle spørgsmål, som vi gerne vil rejse i udvalgsarbejdet, bl. a. hvilke høringer der har været foretaget. Grunden til, at vi spørger om det, er, at vi er bekendt med, at Danske Kvinders Nationalråd har sendt en række spørgsmål til direktivet, og vi vil gerne anmode om arbejdsministerens svar på dem og eventuelt andre høringssvar, som arbejdsministeren måtte have fået i forbindelse med arbejdet.

Vi vil også godt diskutere det spørgsmål, om man skal tage ind i paragraffen, at der skal stå samme arbejde eller for arbejde, som tillægges samme værdi. Vi har naturligvis bemærket de bemærkninger, arbejdsministeren har hertil, men synes, det ville være rart, hvis det trods alt kom ind i lovforslaget.

Til slut vil jeg sige, at hvis der nu netop viser sig at være nogle problemer, sådan som Danske Kvinders Nationalråd har peget på, kan det godt være lidt ærgerligt, at vi først har fået lovforslaget så sent, men vi vil gøre, hvad vi kan for alligevel at få det færdigt i rette tid.

Ninn-Hansen (KF):

Det konservative folkeparti er tilhængere af ligestilling mellem mænd og kvinder. Vi er det, både når det drejer sig om lønfastsættelsen, og når det drejer sig om beskatningen,

og vi beklager, at regeringen kun søger at løse den ene del af disse to spørgsmål. Hvis dette forslag vedtages inden 1. februar, kan man sige, at man lovgivningsmæssigt har klaret ligelønnen, men samtidig har man den 1. februar en situation, hvor gifte kvinder på en ganske urimelig måde fortsat betragtes som et appendiks til manden, uden selvstændighed, og det skatteforslag, der er fremsat, men først skal træde i kraft senere, løser jo ikke spørgsmålet.

Der er vel også noget mærkeligt i, at man her fastslår ligelønnen og sanktionerne, hvis ligelønnen ikke eksisterer, samtidig med at man i skattelovgivningen betragter den medhjælpende hustru som en, der kan nøjes med halv løn. Derfor synes jeg på ingen måde man har klaret det, der burde være et afgørende princip.

Vi vil være venligt indstillet over for forslaget. Det er jo særdeles interessant, at et område — lønfastsættelsen — der hidtil har hvilet på forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter, finder man det nu rigtigt at lovgive om. Når jeg tænker på hele den argumentation, regeringen og en række andre partier havde for nogle uger siden, da vi andre stillede forslag til beskyttelse af den enkelte person og fik at vide af alle, at det hørte under arbejdsmarkedets parter: når det drejer sig om at beskytte de pågældende over for organisationstvung, kan lovgivningen ikke gribe ind. Her drejer det sig om beskyttelse af den enkelte, og dér finder man det i sin orden, at man kan gribe ind lovgivningsmæssigt. Regeringen er altså på skred i den rigtige retning, og vi vil selvfølgelig tage det nye principielle standpunkt op med glæde i arbejdsmarkedsudvalget, når vi skal søge at gennemføre de andre spørgsmål.

Jeg har et spørgsmål til arbejdsministeren. Dette forslag griber jo på forskellig måde ind i noget, som man også må sige vedrører funktionærloven. For nogle år siden nedsatte arbejdsministeren — han var også dengang arbejdsminister — et udvalg til at behandle spørgsmål med henblik på en ny lovgivning vedrørende funktionærer, måske også vedrørende andre. Jeg vil gerne bede arbejdsministeren oplyse, hvornår vi kan forvente at få besked af dette udvalg. Det er, så vidt jeg husker 3 år, måske længere tid siden, udvalget gik i arbejde; nu synes

[Winn Hansen.]

jeg, det må være på tide, at vi får en betænkning.

Ole Henriksen (SF):

Det er jo ikke alle de direktiver, der kommer fra EF, som SF normalt kan tilslutte sig, men det foreliggende forslag har da vores sympati, således som det er formet. For så vidt kunne det lige så godt have været en følge af den almindelige udvikling på arbejdsmarkedet inden for LO-området, hvor det jo er helt naturligt, at man lovgiver, efter at man har fået fastslået principperne. Her hvor det drejer sig om ligeløn, er det også naturligt, at det nu bliver et lovgivningsanliggende. Denne gang kommer det altså fra EF, og jeg skal ikke her polemisere omkring EF og heller ikke så meget omkring ligelønsbegrebet, men vi må dog fastslå, at adskillige steder er det stadig væk et begreb, når man snakker om ligeløn.

Jeg har et enkelt spørgsmål til ministeren angående bemærkningerne, hvori det nævnes, at man nu vil definere hele lovgivningen som værende et spørgsmål omkring ligeløn, medens man har undladt direktivets ordlyd: „for samme arbejde eller for arbejde, som tillægges samme værdi“. Jeg tror netop, at spørgsmålet om at tillægge arbejdet samme værdi er et udgangspunkt, der kan bruges navnlig inden for minimallønsområdet. Man kan jo konstatere, at minimallønnen er ca. 22-23 kr., og det er selvfølgelig et spørgsmål, om denne minimalløn egentlig er holdbar, om man ikke også dér skulle prøve at analysere, hvad den samme værdi af arbejdet egentlig er. Inden for minimallønsområdet er der jo også stor forskel på lønnen til mennesker af samme eller forskelligt køn for arbejde, som tillægges samme værdi.

Vi vil se med velvilje på forslaget under udvalgsarbejdet.

Ritta Ahm (KrF):

Med vedtagelsen af dette lovforslag skulle man kunne udrydde nogle af de sidste rester af diskrimination på lønområdet for kvinder i erhvervslivet. Det er et forslag, hvis intentioner fuldt ud dækker kristeligt folkepartis holdning til spørgsmålet om ligestilling mellem mænd og kvinder. For os drejer det sig om mennesker og ikke, om det nu er en mand eller kvinde, der udfører arbejdet.

I dag, hvor vi ser kvinderne gå ind på næsten alle de arbejdsområder, der før var forbeholdt mænd, kan der ikke findes noget modargument for at gå imod den ligestilling, dette lovforslag tilsigter; det er en naturlig udvikling, som vi måske burde have skubbet til noget før.

I lovforslaget er kvinderne beskyttet mod arbejdsgivernes vægring mod betaling af ligeløn, og det får mig til at tænke på, om man kan risikere, at arbejdsgiverne hen ad vejen tager mandlig arbejdskraft ind i stedet for kvindelig, fordi lønnen nu bliver ens. Det har desværre været sådan, at mange virksomheder kun har kvindelig arbejdskraft, fordi deres løn har ligget lavere end mænds.

Kristeligt folkeparti vil i udvalget arbejde for en positiv og hurtig behandling af lovforslaget.

Jørgen Jensen (DKP):

Først og fremmest vil jeg gerne sige, at vi er tilhængere af ligeløn mellem mænd og kvinder, det var vi også på et tidspunkt, hvor forslagsstillerne, regeringspartiet, ved overenskomstforhandlinger procederede på, at der ikke var råd til at gennemføre ligeløn.

Det giver mig da også anledning til en bemærkning til venstres ordfører, som taler om, at tekstilområdet skulle være kommet i vanskeligheder, fordi man havde fået ligeløn. Det er ingenlunde rigtigt. For det første er det en kendsgerning, at tekstilområdet jo netop er delt op på en sådan måde, at man ikke kan tale om samme arbejde for syersker og andre, som måske har haft en lønfremgang, og dernæst må vi også konstatere, at netop inden for tekstilområdet udgør lønnen en meget lille del af omkostningerne. Det er ikke lønningerne og slet ikke ligeløns gennemførelsen, der har skabt vanskeligheder for tekstilområdet.

Men ellers må vi sige, det er et EF-direktiv, og det viser igen, at der er konflikt mellem disse direktiver og hævdevundne retigheder og regler i vort land. Løn er ikke fastsat efter et retfærdighedsprincip, sådan har det aldrig været, og sådan kan det ikke være i et klassedelt samfund. Det afspejler alene den styrke, som parterne står med over for hinanden.

Derfor må vi også sige, at hvis man skulle tale om ligeløn og sætte ind over for det, er det i hvert fald en forkert fremgangsmåde,

[Jørgen Jensen.]

vi har benyttet det sidste års tid, hvor vi har grebet ind i overenskomstforhandlingerne herindefra, hvor vi har svækket fagbevægelsens muligheder for at sikre gennemførelsen af ligeløn. Det er rigtigt, at kvinderne står særlig svagt i kampen ude på arbejdspladserne. Men det er ikke alene og ikke først og fremmest i lønspørgsmål, de står svagt, det er i spørgsmålet om tempo og om det arbejde, de bliver sat til og det er i den usikkerhed, de har på arbejdspladsen, hvor vi gang på gang har kunnet notere herinde, at kvinderne var dem, der blev afskediget først og var dem, som havde flest arbejdsløse. De har altså et meget stort problem her, og det løses så sandelig ikke med det forslag, som ligger her. Det stiller dem ikke stærkere på arbejdspladserne. Tværtimod er jeg bange for, at det, som den konservative ordfører nævnte her, vil blive brugt til at svække fagbevægelsens muligheder for at værne dem, der står svagest ude på arbejdspladserne fremfor at styrke dem.

Lige løn for samme arbejde eller arbejde, der tillægges samme værdi, er det et princip, som kan gennemføres ved et lovforslag? Nej, det er det ikke. For hvem skal egentlig kontrollere, og hvem skal afgøre, hvad der er samme arbejde eller arbejde af samme værdi? Vi har jo mange og bitre erfaringer på dette område. Jeg kunne nævne adskillige eksempler på, at vi under møder i arbejdsretten og på mæglingmøder har beskæftiget os med arbejde, som vi har kunnet dokumentere var akkurat det samme, men hvor der har været lønforskelle på mellem 10 og 15 kr. i timen for mandlige arbejdere, og det samme gælder kvindelige arbejdere. Som sagt løses det ikke ved disse lovforordninger.

Endelig tror jeg ikke, at de foreslåede foranstaltninger til at sikre bestemmelseerne overholdt er gennemførlige, men som sagt vil vi i udvalget være positivt stemt over for at finde frem til et forslag, som kan sikre, at den svageste gruppe, kvinderne, ikke fortsat bliver diskrimineret og af den grund får en mindre løn, end de burde have.

Kurt Hansen (VS):

Dette EF-direktiv ser jo ud, som om det er et meget rimeligt forslag, og det er det da også på visse områder — der er visse

fornuftige elementer i det — men jeg er en lille smule bange for, at de toner, der kommer til at lyde fra dem, der nu hejser fanen inden for dette område og siger: nu har vi fået gennemført ligelønnen, ligesom det for øvrigt blev sagt i 1973 under overenskomstforhandlingerne, vil føre noget af det samme frem som det, fru Ritta Ahm var inde på: at nu skulle vi have ophævet de sidste rester af diskrimineringen mellem mænd og kvinder. Det er der jo ikke tale om her. Jeg er meget enig i de betragtninger, der kom fra hr. Jørgen Jensens side, når han siger, at man ikke kan lovgive om sådan nogle ting i et klassedelt samfund. Man kan måske, også kun måske, i en vis udstrækning sikre, at de mænd og kvinder, der står og laver det samme arbejde på den samme arbejdsplads, kan få det samme i løn. Men hvordan definerer man begrebet arbejde af samme værdi? Det er simpelt hen ikke til at definere. Man kan simpelt hen ikke lovgive om det område. Det er et spørgsmål om at skabe aktiviteter ude omkring på arbejdspladserne, gerne stimulere igennem de forskellige fagforeninger, som selvfølgelig er interesseret i at få disse ting ordnet.

Når jeg siger, jeg er bange for, at man vil drage det frem på den måde, at nu er de sidste rester af diskrimineringen ophørt, så er det, fordi jeg mener, det er væsentligt at give nogle principielle kommentarer i denne debat. Det skal ikke stå tilbage på den måde, at det nu er lykkedes for folketinget eller for store dele af folketinget at gå ud og bilde den danske arbejderkvinde ind, at man nu har sikret denne ligeløn. Det har man ikke. Vi har stadig væk kvinderne på B & O, som står og knokler ved båndene, og hvor der naturligvis ikke må komme mænd hen. Jeg snakkede så sent som i fredags med afdelingsformanden for SID i Skive, og det fremgik klart, at der var ikke noget med at få mænd hen til nogen bånd; det havde afsmittende lønmæssige virkninger og den slags. Det er naturligvis den linje, der vil blive fulgt overalt. Kvinderne vil stadig væk komme til at stå ved båndene, i pakkerierne, som pålæggere og som fratagere, ved det dårligste, det hårdeste og det mest beskidte arbejde, så den skal man i hvert fald ikke have lov til at gå ud og bilde den danske arbejderkvinde ind.

Arbejdsministeren (*Erling Dinesen*):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne, naturligvis i særlig grad tak til dem, der har været positivt indstillet over for forslaget. Allerede da vi underskrev EF-traktaten, var det sådan, at vi måtte være klar over, at dette kom, at vi var forpligtet til også lovgivningsmæssigt ud over på de overenskomstdækkede områder at sikre en lovgivning, som kunne fremme gennemførelsen af ligelønsprincippet.

Jeg er da ikke uenig med fru Elsebeth Kock-Petersen, når hun siger, at vel er ligelønsprincippet gennemført, men at det er en sandhed med modifikationer. Det gælder jo ikke blot i spørgsmålet mellem kvinder og mænd, det gælder også mænd indbyrdes, og det gælder kvinder indbyrdes; det er et meget kompliceret problem. Det, jeg har henvist til omkring disse ting, er det, der skete i 1973 under overenskomstforhandlingerne, hvor det i mæglingforslaget klart er slået fast, at både når det drejer sig om normallønsområder, minimallønsområder, akkord- og bonusordninger, skal lønsatserne være det samme, men det er klart, at der bliver tale om individuel aflønning i mange enkelttilfælde. Men også her var jo med spørgsmålet om lige adgang til arbejde, fordi man klart har tilkendegivet, at alle begrænsninger på grund af køn i adgangen til at udføre arbejde af enhver art bortfalder ved ligelønnens gennemførelse.

Så står naturligvis tilbage det meget vigtige spørgsmål om, at ligestilling og lige muligheder ikke er sikret. Også det er jeg enig i, og jeg vil gerne sige her, at jeg skal til et møde i Bruxelles i morgen og i overmorgen, hvor vi bl. a. skal behandle et direktiv om ligestilling. Også her er det jo sådan, at det kommer til at danne grundlag for en lovgivning, som vi senere skal behandle her. Ligestilling og lige muligheder er ikke sikret endnu, det skal erkendes, men jeg håber, at vi, dels gennem det, der nu sker inden for EF på dette felt, dels gennem det arbejde som udføres i det ligestillingsråd, der blev nedsat i september måned, kommer ikke bare ét, men adskillige skridt fremad mod virkelig ligestilling mellem kvinder og mænd både på arbejdsmarkedet og på en række andre områder.

Hr. Hölge sagde, at jeg så mange gange havde påstået, at arbejdsmarkedets parter

klarer problemerne bedst. Det mener jeg da fortsat arbejdsmarkedets parter gør, og det, jeg henviste til her for et minut siden, var jo et resultat opnået af arbejdsmarkedets parter. Men vi er altså, i henhold til de forpligtelser vi er gået ind på, nødsaget til at komme med et lovforslag, som også dækker det ikke-overenskomstmæssige område, og vi gør det på en sådan måde, at dér, hvor arbejdsmarkedets parter har løst problemerne så nogenlunde — i alle tilfælde løst dem i princippet — sker der ingen indgreb, men der er altså en mulighed for for den enkelte at gå til domstolene for at få et krav om ligeløn anerkendt.

Jeg skal ikke gå ind på de bemærkninger, fru Lone Dybkjær kom med. Hun sagde, at hun ville rejse nogle spørgsmål i udvalget, og dem er jeg naturligvis klar til at besvare, men jeg vil gerne forlods sige, at spørgsmålet har været indgående behandlet i et særligt udvalg, hvor også arbejdsmarkedets parter har været repræsenteret, og arbejdsmarkedets parter har givet tilslutning til den lovgivning, der her lægges op til.

Hr. Ninn-Hansen sagde, at vi ikke har klaret skattelovgivningen. Det skal jeg ikke gå ind på, det er noget, der diskuteres i et andet forum. Hr. Ninn-Hansen sagde også, at vi tidligere har argumenteret på den måde, at arbejdsmarkedets parter bedst klarer problemerne, og alligevel kommer der lovgivningsmæssige indgreb; det gør der altid i overensstemmelse med de forpligtelser, vi har over for EF, men som jeg sagde det før, mener jeg fortsat, at det er arbejdsmarkedets parter, der klarer det bedst og i øvrigt for den altovervejende del af arbejdsmarkedet har klaret problemerne så langt, som man overenskomstmæssigt kan klare det, og jeg vil gerne understrege endnu en gang, at der jo ikke er tale om, at man med dette lovforslag griber ind på det kollektive overenskomstområde.

Så spurgte hr. Ninn-Hansen, hvordan det gik med udvalget om funktionærloven. Jeg har ikke fået noget referat lige på det allseneste, men jeg skal undersøge, hvor langt man er fremme. Det, jeg gerne vil nævne, er, at de organisationer, som i særlig grad er interesserede i dette arbejde og i dets afslutning, og som har ønsket ændringer i funktionærloven, jo er repræsenteret i dette udvalg, og jeg går ud fra, at de presser på

[Arbejdsministeren.]

så meget som muligt; men så vidt jeg har forstået, er det temmelig gennemgribende undersøgelser, man skal igennem. Jeg skal som sagt tale med formanden for udvalget om det og søge at få afklaret, hvor langt arbejdet er fremme, og jeg vil også gerne medvirke til at få det fremskyndet.

Hr. Ole Henriksen talte om, hvad man skal forstå ved arbejde af samme værdi eller lige arbejde for samme løn. De formuleringer, der er anvendt, svarer til dem, der anvendes inden for det kollektive overenskomstområde, og jeg er klar over, at det kan være meget vanskeligt at definere.

Hr. Jørgen Jensen sagde: hvem skal afgøre, om det er arbejde af samme værdi? Også her må jeg, når det drejer sig om det overenskomstmæssige område, henviser til de fagretlige regler, som gælder, og som også vedrørende dette spørgsmål vil være gældende, hvis der opstår uoverensstemmelser omkring disse ting. I andre forhold, altså hvor det drejer sig om ikke-overenskomstdækkede områder, hvor det drejer sig om uorganiserede, må det, med alt det besvær, det vil volde, naturligvis være domstolene, der klarer disse ting.

Jeg er helt på det rene med, at man kan rejse en lang række spørgsmål omkring en lovgivning af denne karakter. Derfor er jeg også indstillet på at gå ind i et meget positivt samarbejde omkring disse ting i udvalget, og jeg tilsiger en aktiv medvirken til et hurtigt udvalgsarbejde, sådan at vi kan få lovforslaget vedtaget inden for den frist, vi faktisk har forpligtet os til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

(Lovforslag nr. 65. Fremsat 7/11 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner [af Halvgaard m. fl.].

(Lovforslag nr. 72. Fremsat 14/11 75).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Jens Kristian Hansen (S):

Det lovforslag, vi har til behandling her i dag, forslag til lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, stiler mod visse ændringer i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

Jeg skal indledningsvis citere, hvad venstres ordfører, hr. Enggaard, sagde under anden behandling af styrelseslovforslaget den 28. maj 1973 — det står at læse i Folketingstidende 1972-73, sp. 7009:

„Også jeg vil gerne give udtryk for, at det vil være rigtigt, hvis der i den kommende tid bliver ro om de højere læreanstalter og derigennem også ro om de bestemmelser, som nu søges fastlagt i lovgivningen. Men udtrykket „ro“ må ikke opfattes på anden måde, end at viser der sig situationer, som ikke var forudset i denne lovgivning, og som ikke ville være acceptable ud fra folketingets synspunkt, så bør den enighed, som her giver sig udtryk ved anden behandling af lovforslaget, forhåbentlig også kunne give sig udtryk i, at sådanne uforudsete skavanker kan rettes i en tilsvarende grad af enighed.“

Det er nok overdrevet at påstå, at det, vore højere uddannelsesinstitutioner har haft mest af, siden styrelsesloven blev til for 2 år siden, er ro. Man kan næsten sige, at der har været stormløb mod den lige siden. Der har således været forslag fremme om ændring af styrelsesloven både i 1974 og i 1975.

I socialdemokratiet ønsker vi at give vore højere læreanstalter muligheder for at fungere hensigtsmæssigt, demokratisk og effektivt. Det mener vi sker bedst ved, at læreanstalterne styrer sig selv ud fra regler i en styrelseslov, der ikke binder læreanstalterne på hænder og fødder med restriktioner og forordninger, men derimod ved, at det er